

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem ustanowienia syndykatu dla prawniczego zastępstwa funduszów i zakładów, będących pod zarządem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Instrukcyja fiskalna z dnia 15. marca 1801. (Pill. XIII. z roku 1803.), rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13. sierpnia 1851. do l. 188. Dz. u. p., oparte na najwyższym postanowieniu z dnia 21. grudnia 1850, równie jak rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 16. lutego 1855. do l. 34. Dz. u. p. i z dnia 19. grudnia 1855. do l. 19,000. wkładały na c. k. Prokuratorę skarbową obowiązek prawniczego zastępowania wszelkich funduszów i zakładów publicznych. To prawnicze zastępstwo obejmowało równie obronę przed Sądem, jak udzielanie opinii i współdziałanie przy sporządzaniu ważniejszych aktów.

Po przejściu funduszów i zakładów krajowych pod zarząd Wydziału krajowego, zastępywała c. k. Prokuratora skarbową te fundusze przed Sądami; udzielanie opinii i wszelkie dalsze współdziałanie c. k. Prokuratora Skarbowej w zarządzie tych funduszów ustało jednakowoż

Wkrótce potem wyrzekło c. k. Namiestnictwo w reskrypcie z dnia 13. grudnia 1868. do L. 67,997, z powodu specjalnego wypadku do c. k. Prokuratora Skarbu wystosowanym, że nie ma wdawać się w obronę przed Sądem spraw dotyczących się tych zakładów i funduszów, których zarząd oddano Wydziałowi krajowemu.

Wydział krajowy mniemał jednak, że c. k. Prokuratora Skarbową instrukcyą fiskalną z dnia 15. marca 1801. i najwyższym postanowieniem z dnia 21. grudnia 1850. obowiązana jest do zastępowania funduszów publicznych w ogóle, nie wyłączając tych funduszów, których zarząd oddano krajowi. Nadto podniósł Wydział krajowy okoliczność, że wedle instrukcyi służbowej dla c. k. Prokuratora Skarbowej wątpliwości co do jej kompetencji nie c. k. Namiestnictwo, lecz c. k. Ministerstwo Skarbu rozstrzygać powołaniem jest. Namiestnictwo obstało jednak przy swem zapatrywaniu, i nie udzieliło c. k. Prokuratora Skarbowej upoważnienia do zastępowania odnośnego funduszu krajowego przed Sądem, choćby tylko na tak długo, pokaż sprawa kompetencyjna ostatecznie i zasadniczo załatwioną nie zostanie.

Prokuratora Skarbową nie zastosowała się wprawdzie we wszystkich sprawach do powyższego zapatrywania c. k. Namiestnictwa. Wydział krajowy widział się jednak przynaglonym, wejść z powyższego powodu pod względem prawniczego zastępstwa zakładów i funduszów krajowych w stosunki z adwokatami: D^{rem} Marcelim Madejskim we Lwowie, D^{rem} Feliksem Szlachtowskim w Krakowie, i w pojedynczych wypadkach udawać się o pomoc prawną, także do innych adwokatów, w siedzibach rozmaitych Sądów zamieszkałych.

Po zawiązaniu tych stosunków otrzymał Wydział krajowy uwiadomienie, że c. k. Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dnia 8. lipca 1869. do L. 21.455. zezwoliło, ażeby c. k. Prokuratora Skarbowa w wypadkach, w których Wydział krajowy do niej uda się, stosownie do obowiązujących postanowień, prawnej pomocy udzielała, wszelako pod warunkiem, aby dotyczący fundusz stosunkowo przyczyniał się do pokrycia wydatków na utrzymanie Prokuratury Skarbowej.

Wedle odezwy Prezydium c. k. krajowej Dyrekcji Skarbowej z dnia 31. października 1870. do L. 1198. Prez. mogłoby to przyczynianie się zakładów krajowych do pokrywania wydatków na utrzymanie Prokuratury Skarbowej w trojaki sposób określonym być; a to, lub

- a) przez obliczenie po ukończeniu zastępstwa w pewnej sprawie, lub też
- b) w stosunku wypracowanych przez Prokuratorę Skarbowa i jej expozyturę w sprawach pewnego funduszu exhibitów, do kosztów utrzymania i exhibitów tych władz skarbowych w ogóle, — lub nareszcie
- c) ryczałtowo, w którym to razie stosunek przyczyniania się należałoby pierwszym razem obliczyć w sposób w ustępie b) określony, a następnie bez względu na objętość czynności co roku tą samą kwotą przyczyniać się do kosztów utrzymania Prokuratury Skarbowej, jaka w pierwszym roku wypadła.

Pierwszy sposób wymagałby po przeprowadzeniu każdego sporu porozumiewania się co do wysokości wynagrodzenia za czynności w tej sprawie przez Prokuratorę Skarbowa przedsiębrane, wywoływałby więc dalszą korespondencję, a nawet mógłby stać się powodem nowych sporów, gdyby niemożliwym było porozumieć się o wysokość wynagrodzenia.

Obliczenie przeprowadzone na podstawie drugiego sposobu wykazało, że wynagrodzenie za czynności Prokuratury Skarbowej, przedsiębrane w sprawach funduszków i zakładów krajowych w roku 1869. wynosiłoby sumę 1.100 złr. w. a.; jakkolwiek właśnie w tym roku Prokuratora poczęła uchylać się od bronienia przed Sądem spraw zakładów i funduszków krajowych, a tem samem czynności Prokuratury Skarbowej mniejszymi były, a niżeli przy normalnych stosunkach.

Przy obliczeniu wedle trzeciego sposobu wydarzyłoby się mogło, że takie fundusze przyczyniałyby się do ponoszenia kosztów utrzymania Prokuratury Skarbowej, które przez cały rok nie weszłyby wcale w położenie korzystania z jej zastępstwa.

Prócz trudności porozumienia się o sposób przyczyniania się do kosztów utrzymania Prokuratury Skarbowej, pominięć nie można tej okoliczności, że Prokuratora Skarbowa, bezpośrednio zawisła od władz rządowych, daleko więcej zajmować się będzie interesami Skarbu Państwa i rządu, a niżeli sprawami kraju, funduszków i zakładów krajowych, że sprawy rządowe zawsze będą miały pierwszeństwo, a obawiać się należy, ażeby sprawy krajowe niejako z łaski tylko po macoszemu traktowanymi nie były. W każdym razie atoli nie podlegałaby c. k. Prokuratora Skarbowa Wydziałowi krajowemu, który nie będąc w położeniu udzielania jej poleceń, do którychby bezwarunkowo zastosować się musiała, nie mógłby przyjąć pełnej odpowiedzialności za czynności c. k. Prokuratury Skarbowej.

Co najważniejsza jednak, Prokuratora Skarbowa ograniczała wedle dotychczasowej praktyki współdziałanie swe w sprawach funduszków i zakładów krajowych od chwili przejścia ich pod zarząd Wydziału krajowego do ścisłej obrony przed Sądem, a nie udzielała Wydziałowi krajowemu opinii, ani też współdziałała przy sporządzeniu ważniejszych aktów. Taki współdziałanie i udzielanie opinii stanowi zaś, jeżeli nie ważniejszy, to co najmniej równie ważny czynnik zastępstwa prawniczego, a niżeli obrona przed Sądem w ścisłym znaczeniu tego słowa. Podanie ciała administracyjnemu możliwości zasiągnięcia w pewnych wypadkach opinii prawnej, jakoteż zapewnienia sobie współdziałania prawniczego fachowego organu, jest równie nieodzownym warunkiem dobrej i odpowiedniej administracji, jak zapewnienie możliwości zasiągnięcia zdania technicznego, rachunkowego lub lekarskiego, jakoteż współdziałania fachowych organów technicznych, rachunkowych, lub lekarskich.

Nareszcie częstokroć zachodzi — szczególnie w obecnych przejściowych stosunkach — kolizja pomiędzy interesami państwowymi, a krajowymi, — pomiędzy sprawami zakładów i funduszków przez Rząd administrowanych, a sprawami zakładów i funduszków krajowych. Otóż w takich wypadkach Wydział krajowy na

pomoc i prawnicze zastępstwo Prokuratury Skarbowej wcale liczyć nie mógłby, i dla takich przynajmniej spraw musiałyby mieć oddzielne organa prawnicze sobie dodane.

Równie nieodpowiednim jest dotychczasowy sposób powierzania pojedynczych spraw różnym adwokatom. Na tem cierpi bowiem nie tylko jednolitość kierunku; nie tylko w razie śmierci mogłyby zajść trudności w odszukaniu aktów, które w wielu wypadkach doradcy prawnemu nieodzownie udzielane być muszą; ale nadto, co najważniejsza, odbywa się porozumiewanie Wydziału krajowego z prawnymi zastępcami funduszków i zakładów krajowych w drodze pisemnej korespondencji, staje się przez to ociężałem, rozwlekłem; która to okoliczność lub spaźnia przebieg sprawy, lub też przymusza Wydział krajowy, w razach nie cierpiących zwłoki, do obejścia się bez opinii prawniczej, jakkolwiek pożądaną jest i jakkolwiek niewątpliwie zasiągniętą byłaby, gdyby sprawa nie była tak naglącą.

Te wszystkie okoliczności przemawiają usilnie za utworzeniem oddziału prawniczego, czyli tak zwanego syndykatu, również jak Wydziałowi krajowemu dodane zostały oddział rachunkowy, oddział techniczny i fachowa pomoc inspektora szpitali, z temi jedynie zmianami, które wskazane są samą naturą rzeczy i danymi okolicznościami.

Wedle obowiązujących ustaw w sprawach spornych z nielicznymi wyjątkami tylko adwokaci przed Sądem występować mogą; przeto najodpowiedniejszym będzie nie mianować urzędnika stałe naczelnikiem syndykatu, lecz powierzyć adwokatowi za kontraktem to stanowisko, obowiązując go jednak do stałego urzędowania w Wydziale krajowym.

Wydział krajowy przedstawia zatem załączony wniosek./, który Wysoki Sejm w uchwałę zmienić raczy.

We Lwowie dnia 21. maja 1872.

Leon książę Sapieha

Marszałek Sejmowy.

Paweł Skwarczyński

Zastępca Członka Wydziału krajowego.

Sprawozdawca.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Large block of very faint, illegible text in the middle of the page.

u de
o

Faint, illegible text at the bottom of the page.

Uchwała

o ustanowieniu oddziału prawniczego czyli syndykatu przy Wydziale krajowym.

Artykuł I.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem upoważnia Wydział krajowy do utworzenia oddziału prawniczego, czyli syndykatu dla prawniczego zastępowania spraw, zakładów i funduszków krajowych na wezwanie Wydziału krajowego przed Sądami i innemi Władzami, dla współdziałania przy sporządzaniu aktów prawnych i dla udzielania opinij, przez Wydział krajowy zażądanych. Oddział ten umieszczonym będzie w lokalnościach przez Wydział krajowy zajmowanych.

Artykuł II.

Kierunek syndykatu powierzy Wydział krajowy adwokatowi za wypowiedzialnym kontraktem i rocznem wynagrodzeniem w kwocie Dwóch tysięcy (2000) złr. w. a.

Artykuł III.

Do powyższego kontraktu przystąpić mają, jako pierwszy i jako drugi zastępca syndyka dwaj, z porozumieniem Wydziału krajowego i syndyka mianowani adwokaci. Zastępcy przyjmują obowiązek, zastępowania syndyka w razach nieobecności, słabości lub innej przeszkody, bez prawa do wynagrodzenia z funduszków krajowych, a to przedewszystkiem pierwszy, drugi zaś, gdyby pierwszy tego obowiązku pełnić nie mógł.

W razie śmierci, dobrowolnego lub przymusowego ustąpienia syndyka, czy to z téj posady, czy téż w ogóle z posady adwokata, wstępuje zastępca na tak długo w jego prawa i obowiązki, pokąd syndyk ustanowionym nie będzie.

Artykuł IV.

Syndyk obowiązany jest przedsiębrać na wezwanie Wydziału krajowego podróże w sprawach zakładów i funduszków krajowych, za opłatą dyet i wynagrodzeniem kosztów podróży, wedle prawideł ustanowionych dla urzędników pierwszej klasy.

Artykuł V.

Wydział krajowy wyda instrukcyę dla syndykatu.
